

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ
TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

**A vezető állam elvének konzuli ügyekben történő alkalmazására vonatkozó európai uniós
iránymutatások**

(2008/C 317/06)

Bevezetés

1. Az uniós állampolgárok harmadik országokban való konzuli védelmére vonatkozó, 2006. június 16-i iránymutatásokat (lábjegyzet: 10109/2/06 rev 2) és a PBB által jóváhagyott 10715/07 dokumentumot követően ezen iránymutatások célja, hogy megvalósítsa az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsának 2007. június 18-i ülésének következtetéseit, melyek célkitűzése, hogy „a vezető állam elvének konzuli ügyekben történő alkalmazásával erősítse az Unió tagállamai közötti konzuli együttműködést”. E következtetések előírják, hogy „jelentős konzuli válság esetén, és a tagállamok állampolgáraik védelmére vonatkozó elsődleges felelősségének sérelme nélkül a vezető állam annak biztosítására törekszik, hogy valamennyi európai uniós polgár segítséget kapjon, valamint ellátja az országban képvisellel rendelkező tagállamok közötti koordinációt”.
2. Ezen iránymutatásokat az Európai Közösséget létrehozó szerződés 20. cikkében meghatározott kötelezettség és az Európai Unióról szóló szerződés 20. cikkében foglalt együttműködési feladatok végrehajtásának részeként hozták létre. A tagállamok önkéntes alapon vállalják a vezető állam szerepét, az összes tagállam részvétele és aktív támogatása mellett. A többi tagállam minden esetben továbbra is figyelemmel kíséri a helyszínen tartózkodó állampolgárainak helyzetét, megosztja egymással értesüléseit és helyzet-elemzéseit, és szükség szerint megerősítést és kiegészítő forrásokat biztosít.
3. A PBB által jóváhagyott 10715/07 dokumentummal összhangban az új gyakorlatok megszervezését szolgáló, folyamatban lévő kísérleti időszak végén a tagállamok a konkrét tapasztalatok alapján megvizsgálják e keret szabályozó határozat általi meghatározásának lehetőségét.
4. Ezen iránymutatások nem tiltják meg az együttműködési vagy koordinációs kezdeményezések további formáit, figyelemmel a jelentős konzuli válság esetén a harmadik országokban esetleg felmerülő különleges helyzetekre.
5. Ezen iránymutatások nem bírnak kötelező jogi erővel, és kizárólagos címzettjei a tagállamok, az Európai Bizottság és a Tanács Főtitkársága. Ezen iránymutatásokat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenni.

1. A vezető állam nyilatkozata

- 1.1. Az a tagállamnak, mely egy harmadik országban el kívánja vállalni a vezető állam feladatait, a COREU révén közli ezt. Ezt a kívánságot helyi koordinációs ülés keretében a harmadik országban jelen lévő diplomáciai és konzuli képviselők tudomására hozzák.

- 1.2. Amennyiben két tagállam kívánja elvállalni egy harmadik országban a vezető állam feladatait, ezt közösen közlik a COREU révén. Amennyiben egynél több vezető állam van, a feladatokat megfelelően megosztják, és egyértelműen meghatározzák a koordináció szabályait.
- 1.3. Amennyiben egy másik tagállam a COREU révén 30 napos határidőn belül nem jelzi ellenvetését, és ameddig erről a COREU révén le nem mond, a tagállamot az érintett harmadik országban vezető állammak nyilvánítják.
- 1.4. A Tanács Főtitkársága frissíti azon harmadik országok listáját, melyekben egy tagállam tölti be a vezető állam szerepét, amint egy vezető állami nyilatkozatról vagy egy erről a szerepről való lemondásról értesül. E listát a SITCEN szerverén tárolt konzuli weboldalon közzéteszik és rendszeresen megküldik a tagállamoknak.
- 1.5. Egy olyan harmadik országban bekövetkező jelentős konzuli válság esetén, ahol egy tagállamot sem nyilvánítottak vezető állammak, egy vagy több tagállam azonnal elvállalhatja ezt a feladatot, amennyiben ezt a COREU vagy más megfelelő eszköz révén közlik. A tagállamok a 2.2. ponttal összhangban utasíthatják el a vezető állam ajánlatát.

2. A vezető állam feladatai

2.1. A vezető állam az alábbi feladatokat teljesíti:

- a) amennyiben nem áll fenn válsághelyzet, a vezető állam a harmadik államba rendelt misszió- vagy képviselvezetője révén és az Európai Unió helyi elnökségét ellátó állammal együttműködve koordinálja a legmegfelelőbb előkészítő intézkedéseket. A vezető állam tervet készít a 3.1. pontban meghatározott kedvezményezettek evakuálására, és erről értesíti a tagállamok képviselőit és a Bizottság delegációját;
- b) jelentős konzuli válság esetén a vezető állam feladata, hogy meghozza a 3.1. pontban meghatározott kedvezményezetteket szolgáló segítségnyújtási intézkedéseket. A vezető állam értesíti a válság által érintett tagállamokat a helyzet alakulásáról. A vezető állam misszió- vagy képviselvezetőjének feladata, hogy a helyszínen elősegítse az együttműködést azon tagállamok között, amelyek az 5.2. pontnak megfelelően kiegészítő személyzetet, pénzügyi erőforrásokat, felszerelést és egészségügyi segítségnyújtó csoportokat küldtek. A vezető állam misszió- vagy képviselvezetőjének feladatai közé tartozik az is, hogy más érintett tagállamok segítségével megszervezze és irányítsa a segítségnyújtási, egybegyűjtési és adott esetben – egy biztonságos helyre történő – evakuációs műveleteket.

2.2. Amennyiben a vezető állam úgy ítéli meg, hogy evakuálni kell a 3.1. pontban meghatározott kedvezményezetteket, erről helyi szinten, valamint fővárosaikban értesíti az érintett tagállamokat. Az érintett tagállamok ezután tájékoztatják a vezető államot az evakuálással kapcsolatos nemzeti álláspontjukról és arról, hogy e tekintetben igényt tartanak-e a vezető állam segítségére. Abban az esetben, ha a tagállam nem veszi igénybe ezt a segítségnyújtást, saját maga gondoskodik állampolgárai, valamint konzuli segítségnyújtásának esetleges egyéb kedvezményezettei védelméről. Az adott tagállam állampolgárai és konzuli segítségnyújtásának esetleges egyéb kedvezményezettei a megkülönböztetésmentesség elvének megfelelően továbbra is jogosultak arra, hogy a vezető államtól segítséget kapjanak. A vezető állam segítségnyújtásának visszautasítására vonatkozó tagállami döntés esetleges következményeiért a vezető állam nem vonható felelősségre.

2.3. A kedvezményezettek evakuálásban való részvétele önkéntes alapon történik. Evakuálás esetén a vezető állam addig viseli a felelősséget, amíg az evakuált személyek megérkeznek a vezető állam által kijelölt biztonságos helyre. Az evakuált személyeknek a kijelölt biztonságos helyen kívül más országba való eljuttatása nem tartozik a vezető állam feladatai közé.

2.4. Amennyiben más tagállamoktól eltérően a vezető állam úgy ítéli meg, hogy még nincs szükség az evakuálásra, a lehető legteljesebb mértékben köteles támogatást és koordinációs segítséget nyújtani a többi tagállam által végzett segítségnyújtási műveletekhez.

3. Kedvezményezettek

3.1. Minden olyan személy kérheti a vezető állam segítségét, aki jogosult arra, hogy saját tagállama részéről konzuli segítségnyújtásban részesüljön.

4. Információcsere ⁽¹⁾

- 4.1. Annak érdekében, hogy a vezető állam szavatolni tudja a 2.1. pontban meghatározott feladatainak megfelelő ellátását, a tagállamok közlik vele az e feladatok végrehajtásához feltétlenül szükséges, többek között a 2006. június 16-i iránymutatások I., II. és III. mellékletében meghatározott információkat (amelyek ismeretére szükség van).
- 4.2. A vezető állam ezeket az információkat csak a vezető állami minőségében rá háruló feladatok ellátásához használhatja fel.
- 4.3. Az információkat a harmadik államba rendelt misszió- vagy képviselővezetők közösen meghatározott szabályoknak megfelelően helyi szinten továbbítják a vezető állam misszió- vagy képviselővezetőjének.
- 4.4. Amennyiben valamely tagállam nem rendelkezik a harmadik államba kirendelt misszió- vagy képviselővezetővel, eljuttatja a szükséges információkat közösen meghatározott szabályoknak megfelelően a vezető államhoz.
- 4.5. Ha valamely tagállam nem ad át információkat vagy csak hiányos információkat ad át a vezető államnak, az hátrányosan befolyásolhatja a 2.1. pontban meghatározott feladatok vezető állam általi ellátását. Ebben az esetben a vezető állam a rendelkezésére álló információk által szabott korlátokon belül látja el segítségnyújtási feladatát.

5. A vezető állam tevékenységéhez való hozzájárulás

- 5.1. Az európai szolidaritás elvének figyelembevételével és tekintettel arra, hogy elsősorban a tagállamok kötelessége állampolgáraik védelmének biztosítása, a tagállamok hozzájárulnak a vezető állam feladatainak megfelelő ellátásához.
- 5.2. Ennek alapján a vezető állam válság esetén felkérheti a többi tagállamot, hogy önkéntes alapon logisztikai és humán erőforrásokat bocsássonak rendelkezésre. A tagállamok képviselői a nemzeti válságkezelési csoportok keretében helyi szinten segítséget nyújthatnak a vezető állam számára. A vezető állam szintén igénybe vehet olyan eszközöket, mint például a közösségi katasztrófavédelmi mechanizmus, a Tanács Főtitkárságának válságkezelési struktúrái, valamint az Európai Bizottság helyi delegációjának logisztikai támogatása. A vezető állam és az érintett bizottsági delegáció a tervezési szakaszban megállapodik a Bizottság szerepéről. A Bizottság személyzete nem lát el konzuli feladatokat.
- 5.3. A vezető állam saját kiadásairól és az 5.2. pontban meghatározott hozzájáruló államok kiadásairól pénzügyi mérleget készít a tagállamok számára.
- 5.4. A vezető állam felkérheti a tagállamokat, hogy térítsék meg neki a feladatai ellátása során felmerült kiadásokat. Megtérítésre irányuló kérelem esetén a tagállamok a segítségben részesített személyek arányának megfelelően járulnak hozzá a vezető állam feladatainak ellátása során felmerült kiadásokhoz. A hozzájárulás mértékét adott esetben az 5.2. pontban említett kiadások levonásával állapítják meg. Az Európai Unió polgárainak diplomáciai és konzuli képviseletek általi védelméről szóló 95/553/EK határozatnak megfelelően a lehetőleg a segítségnyújtási művelet során a vezető állam által kapott visszafizetési kötelezettségvállalások alapján a tagállamok megtéríthetik kiadásaikat a segítségben részesült személyekkel.
- 5.5. Amennyiben a vezető állam segítségnyújtásában részesült valamely személy kártalanítási igényt nyújt be a vezető állam segítségnyújtási tevékenysége során elszenvedett kára miatt, a vezető állam és a segítségnyújtásban részesült személy tagállama belső jogoknak és eljárásaiknak, valamint a nemzetközi jognak megfelelően konzultál egymással és további intézkedéseket határoz meg.

6. Terjesztés

- 6.1. A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy azon személyek, melyek konzuli segítségnyújtásukban részesülhetnek – többek között az utazási tanácsokat tartalmazó honlapokon keresztül – megismerjék ezeket az iránymutatásokat.

⁽¹⁾ Az ezen iránymutatások alkalmazása céljából gyűjtött és nyilvántartásba vett személyes adatok feldolgozására a vonatkozó uniós szabályokat, különösen a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet kell alkalmazni.